

Başvuru Numarası : 2022/24
Toplantı Tarihi/Sayısı : 9.2.2022/7
Karar Numarası : 2022/90
Başvuran : B.B.
Başvuran Vekili : --
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : --
Muhatap Adres : --

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Eğitim hakkının engellendiği iddiasına ilişkindir.

II. İLGİLİ MEVZUAT

2. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 125'inci maddesinde: " *İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır. (...)*" hükmü yer almaktadır.

3. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "Üst makamlara başvurma" başlıklı 11'inci maddesi: "(1) *İlgililer tarafından idari dava açılmadan önce, idari işlemin kaldırılması, geri alınması, değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması üst makamdan, üst makam yoksa işlemi yapmış olan makamdan, idari dava açma süresi içinde istenebilir. Bu başvurma, işlemeye başlamış olan idari dava açma süresini durdurur. (2) Otuz gün içinde bir cevap verilmezse istek reddedilmiş sayılır. (3) İsteğin reddedilmesi veya reddedilmiş sayılması halinde dava açma süresi yeniden işlemeye başlar ve başvurma tarihine kadar geçmiş süre de hesaba katılır.*" hükmünü içerir.

4. Aynı Kanun'un "İptal ve tam yargı davaları" başlıklı 12'nci maddesinde ise: "*İlgililer haklarını ihlal eden bir idari işlem dolayısıyla Danıştaya ve idare ve vergi mahkemelerine doğrudan doğruya tam yargı davası veya iptal ve tam yargı davalarını birlikte açabilecekleri gibi ilk önce iptal davası açarak bu davanın karara bağlanması üzerine, bu husustaki kararın veya doğan zararlardan dolayı icra tarihinden itibaren dava süresi içinde tam yargı davası açabilirler. Bu halde de ilgililerin 11'inci madde uyarınca idareye başvurma hakları saklıdır.*" denmektedir.

5. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde: " *Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muamele ile etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir.*" denmektedir.

6. Aynı Kanun'un "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" başlıklı 3'üncü maddesinde ayrımcılık yasağı: "(1) *Herkes hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. (...)*" şeklinde hükme bağlanmıştır.

7. Mezkur Kanun'un 9'uncu maddesinde: "f) *İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; (...)* i) *Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görevleri arasında

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

sayılmıştır.

8. Mezkur Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinde: "(1) Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. (...) (9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikte düzenlenir." hükmü yer almaktadır.

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesi: "(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...) yönlerinden incelenir." hükmünü içermektedir.

10. Mezkur Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi: "(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekçeli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir." şeklindedir.

III. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı, insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması, geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

13. Başvuran, ... Üniversitesi ... Fakültesi ... Bölümünde öğrenim gördüğünü, sınav sonuçlarına yaptığı itirazların haksız bir şekilde reddedildiğini, bu nedenle eğitim süresinin uzadığını ve yeniden harç yatırmasının istendiğini, mezuniyetinin engellendiğini, bu duruma sebep olan fakülte personeli ve bölüm hocaları üzerinde herhangi bir denetim veya kontrolün bulunmadığını iddia ederek, sorumlular hakkında gerekli işlemin yapılmasını ve mağduriyetinin giderilmesini talep etmektedir.

14. Anayasa'nın 125'inci maddesinde, idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu hükme bağlanmıştır. Yine 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 11'inci ve 12'nci maddelerinde ilgililerin, idari dava açılmadan önce, idari işlemin kaldırılması, geri alınması, değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması için idareye başvurabileceği, haklarını ihlal eden bir idari işlem dolayısıyla Danıştay ve idare ve vergi mahkemelerinde dava açabilecekleri düzenlenmiştir.

15. Bu çerçevede, başvuranın sınav sonuçlarına yaptığı itirazın reddedilmesi ve eğitim süresi uzadığı için yeniden harç yatırmasının istenmesi ile bu duruma sebep olanlar hakkında gereğinin yapılması talebi ile ilgili olarak ... Üniversitesi Rektörlüğüne başvurabileceği, verilen cevaba karşı idari yargı yoluna gidebileceği, başvurunun 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinde Kurumun başvuru incelemesi yapacağı alanlar olarak belirtilen ayrımcılık yasağı ve ulusal önleme mekanizması kapsamında değerlendirilemeyeceği görülmektedir.

16. Başvuranın iddiaları ve talebi yukarıda yer alan mevzuat ile birlikte değerlendirildiğinde, başvuranın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun idareye başvuru ile yargı yollarını düzenleyen hükümlerden yararlanabileceği, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesine göre Kurumun görev alanına girmeyen başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

IV. KARAR

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

2. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNADUYURULMASINA,
3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine, 09.02.2022 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alışan TİRİYAKİ

Daire Bařkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŐ

Üye

e-imzalıdır

Av. Harun MERTOĐLU

Üye

e-imzalıdır

İsmail AYZ

Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER

Üye